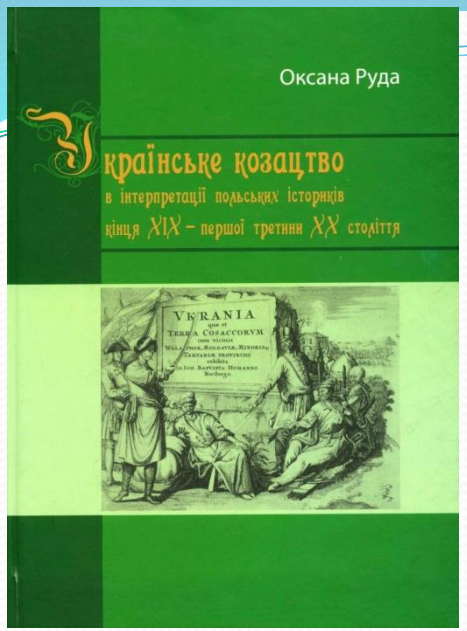
ІНСТИТУТ
УКРАЇНОЗНАВСТВА
ім. ІВАНА КРИП'ЯКЕВИЧА
НАН УКРАЇНИ

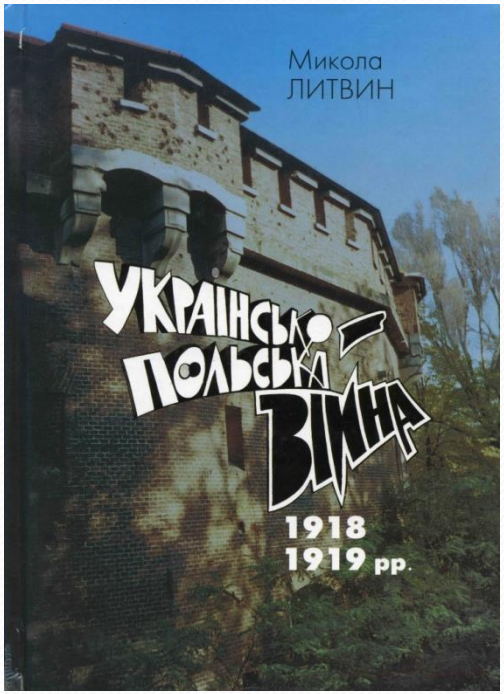
Відділ “Центр дослідження українсько-польських відносин”

2013–2017

«Всесвітня історія є світовим судом»

Теза Г. Гегеля увійшла до аналів не лише німецької філософії, але й європейської соціогуманітаристики. Власне в руслі «критичної історії» розгорталися студії Центру дослідження українсько-польських відносин Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України

Центр дослідження українсько-польських відносин, створений згідно з Указом Президента України та постановою Президії НАН України 2007 року, є провідним академічним осередком, який координує діяльність учених-полоністів і досліджує українсько-польські міждержавні й міжнаціональні відносини нової та новітньої доби; є партнером і засобом реалізації планів Українсько-польської історичної комісії НАН України та Представництва ПАН

Основні напрями дослідження:

- історія українського та польського національних рухів у контексті західноєвропейського суспільно-політичного розвитку XIX – початку XX ст.;
- українсько-польські відносини у період політичних та ідеологічних конфронтацій першої пол. XX ст.;
- національно-культурне життя поляків в УРСР: доба піднесення і період репресій; польсько-українське збройне протистояння на західноукраїнських землях у 1938–1947 рр.;

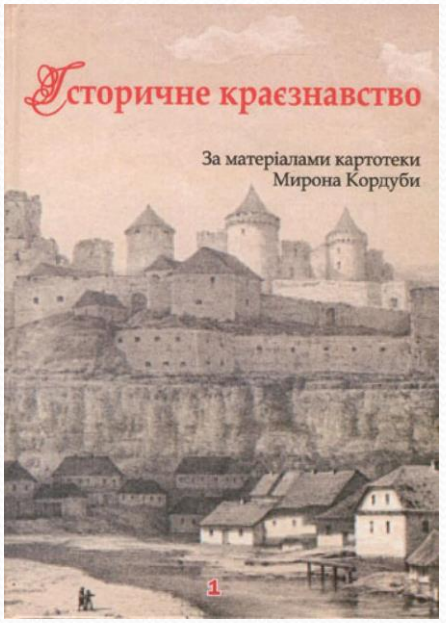
- депортації 1939–1951 рр. у контексті міжнародної та внутрішньої політики;
- співпраця дисидентських груп;
- польсько-українське співробітництво на рівні держав і соціумів у контексті політичних змін кінця XX – поч. XXI ст.;
- проблема формування і подолання історичних стереотипів,творення нової якості українсько-польської співпраці.

Планові теми Центру:

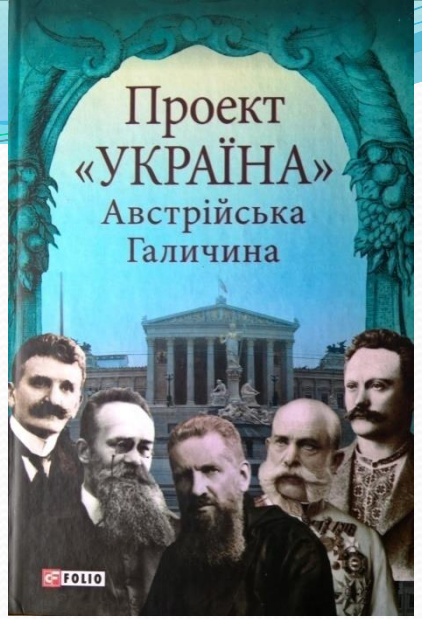
“Роль польського чинника у формуванні національно-політичного простору сучасної України” (2013–2015);

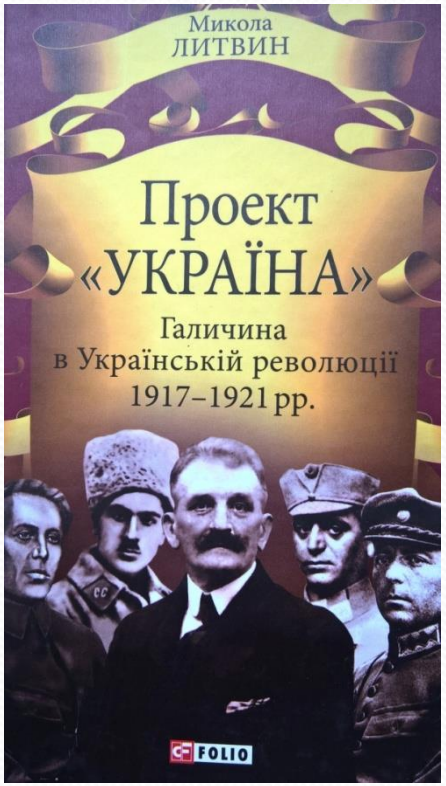
“Українсько-польські взаємини на західноукраїнських землях (кінець XIX – початок XXI ст.): історичні моделі, етнічний, політичний та загальнолюдський виміри” (2016–2018)

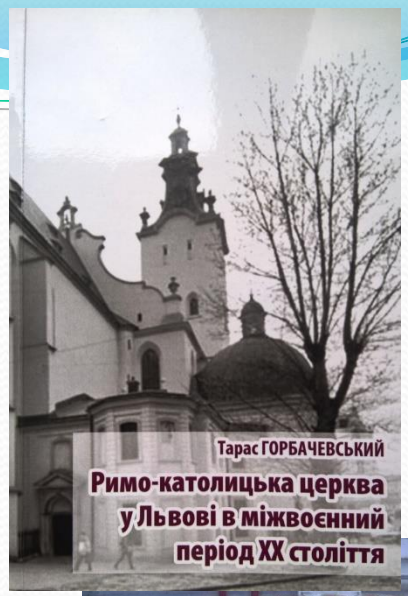

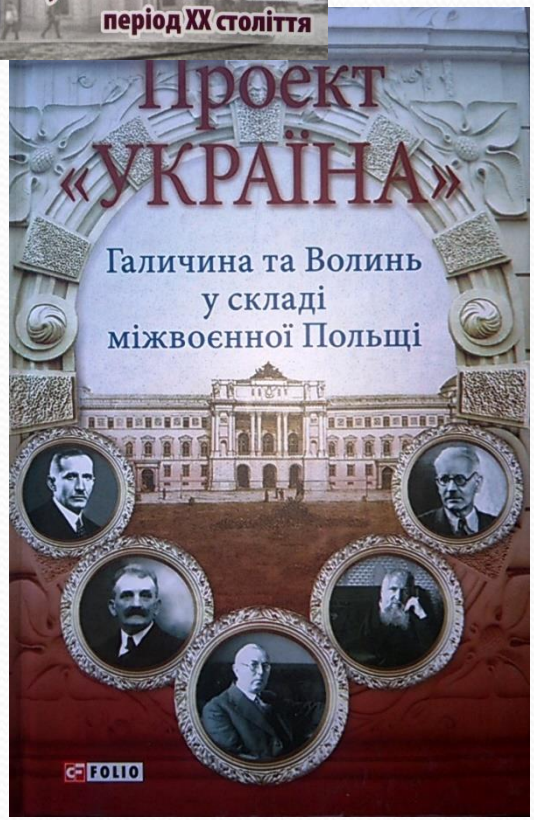
Узагальнено особливості розвитку українського та польського національних рухів у роки Першої світової війни та добу Західно-Української Народної Республіки

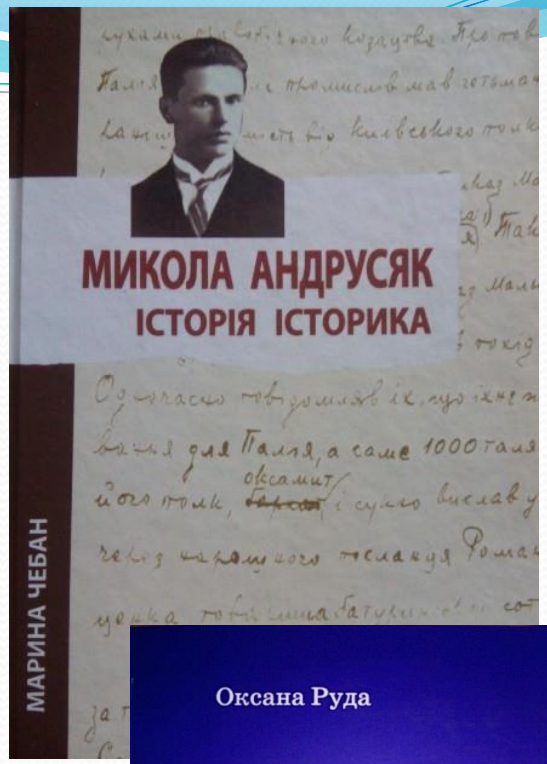

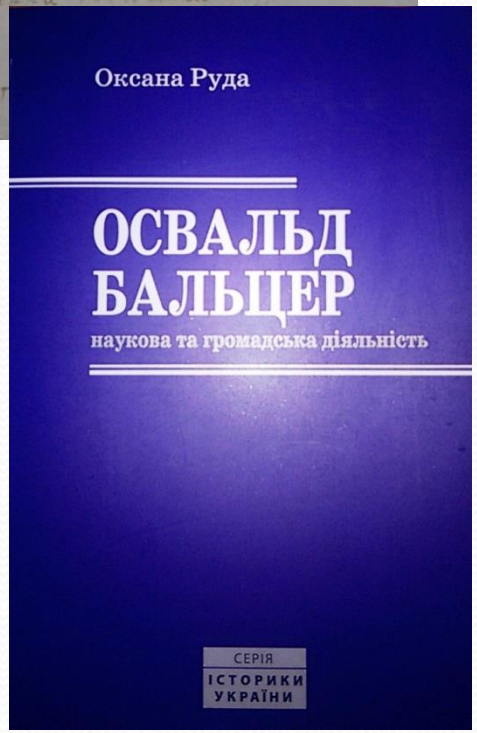
Простежено висвітлення історії України польськими істориками кінця XIX – першої третини XX ст., розвиток історичної науки та освіти Галичини, а також формування національної свідомості населення міжвоєнної Галичини та Волині крізь призму освітніх та релігійних процесів

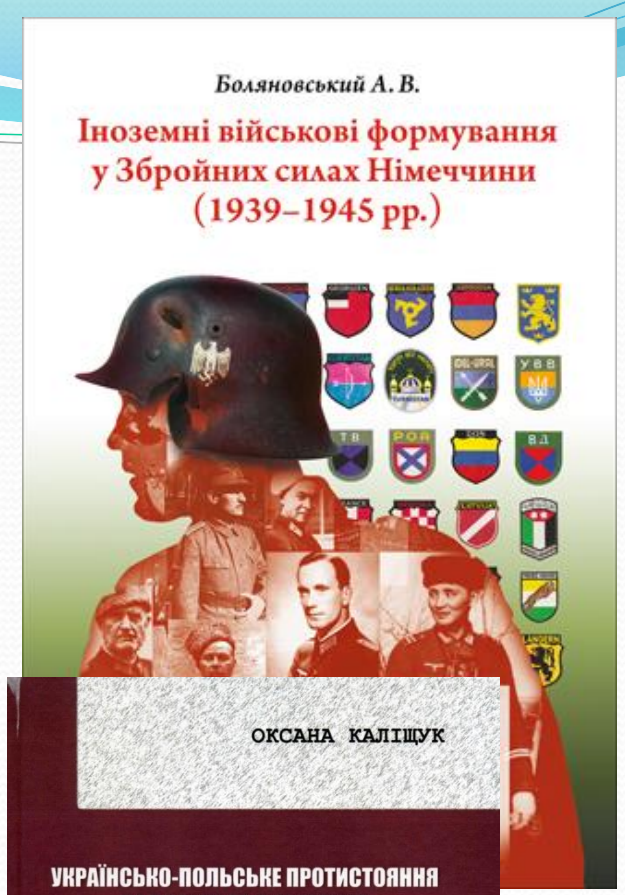

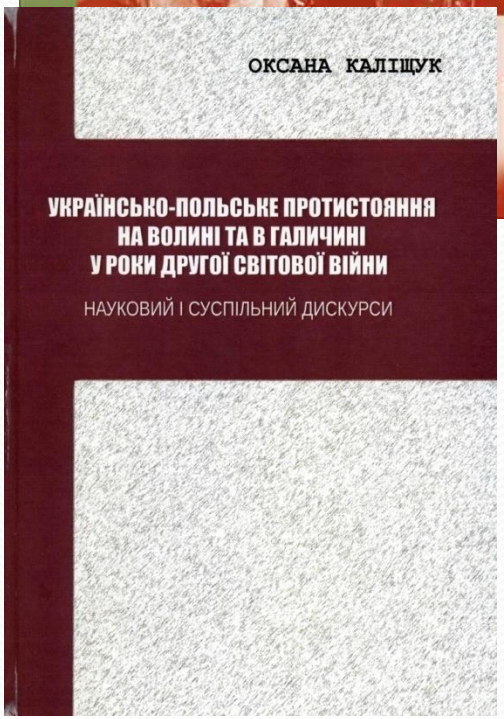
Підготовлено просопографічні праці, які розкривають внесок вчених, зокрема Освальда Бальцера, Омеляна Терлецького, Миколи Андрусяка, Івана Крип'якевича та ін. у розвиток польської та української науки

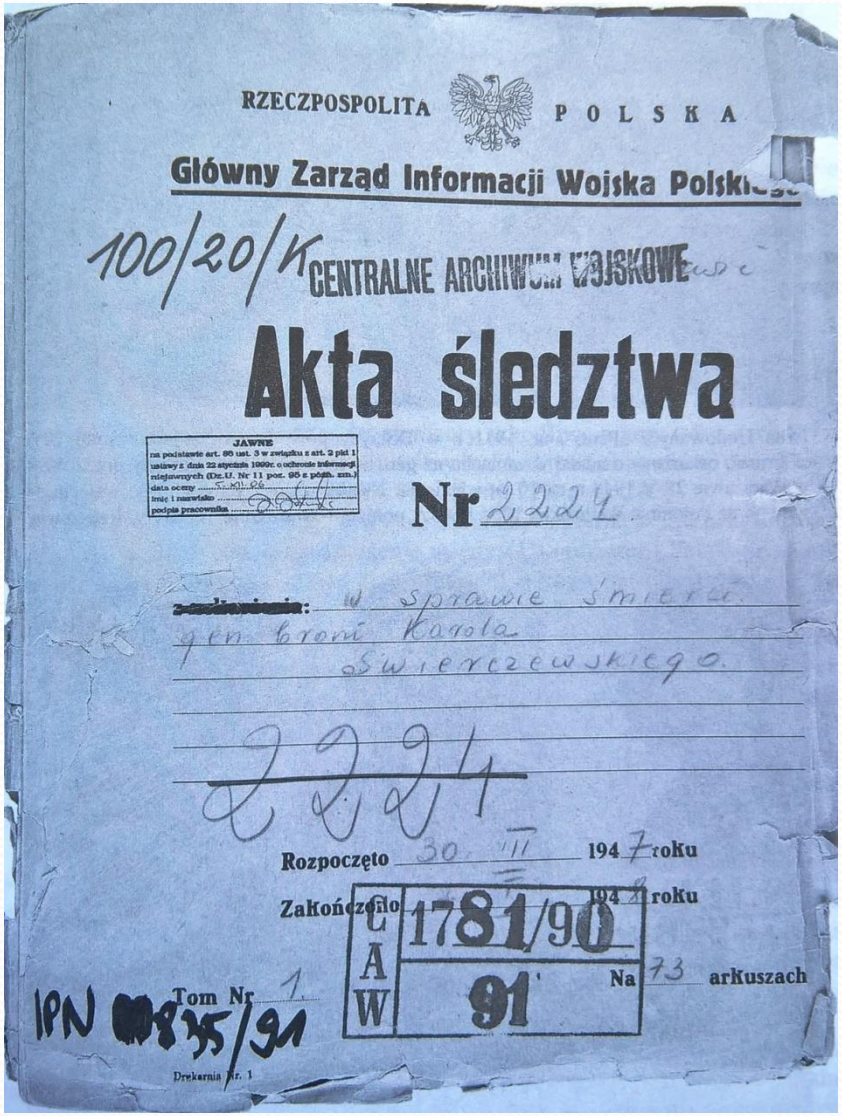

Узагальнено внутрішньополітичну та геополітичну ситуацію на західних землях України у роки Другої світової війни. Виокремлено провокативні чинники (радянський, німецький), які впливали на польсько-український конфлікт, зокрема на Волині та Холмщині (*А. Боляновський, Л. Зашкільняк*)

Досліджено передумови, перебіг та етнополітичні наслідки депортаційних процесів на пограниччі в 1939–1951 рр. (*М. Литвин, Я. Кондрач, Ю.Павлів*).

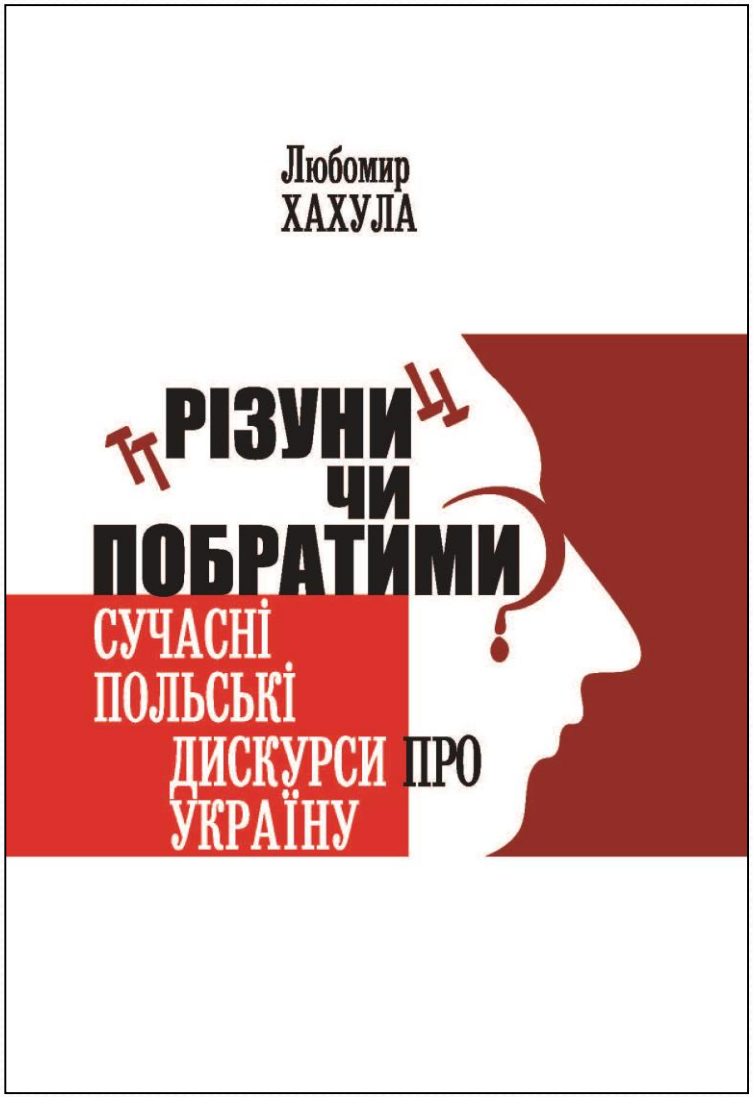

Узагальнено політику історичної пам’яті Польщі, джерела міфологізації українського минулого в польській історіографії, формування міфів, які впливали на сприйняття українців польським суспільством (*Л. Зашкільняк, О. Руда*)

На матеріалах польського самвидаву 70–80-х рр. XX ст. реконструйовано місце України та українців у політичній думці польської опозиції; актуалізовано місію публічних інтелектуалів конструюванні/деконструкції пострадянських дискурсів (*Х.Чушак*).

Простежено політику пам’яті в сучасних Україні й Польщі; генезу та характер українсько-польських взаємостереотипів; публічні дискусії щодо місць пам’яті

Узагальнено досвід реформ у Польщі для практики сучасного українського державотворення; особливості східної політики Варшави (*О. Піх*)

Головні наукові результати вчених Центру апробовано у 2013–2017 рр. у виступах на щорічних конференціях Інституту «Українсько-польські відносини в контексті суспільно-політичних і етнокультурних процесів у Центрально-Східній Європі (XX – початок XXI ст.)», інших конференціях в Україні, Польщі, Литві, Чехії, Німеччині, Швеції, США, Австралії, у статтях фахового збірника Інституту Україна–Польща: історична спадщина, суспільна свідомість» (вип. 6–10. Львів, 2013–2017).

ЗАХІДНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР НАН УКРАЇНИ І МОН УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ УКРАЇНОЗНАВСТВА ІМ. І. КРИП'ЯКЕВИЧА НАН УКРАЇНИ
Центр дослідження українсько-польських відносин

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРАВА НАН УКРАЇНИ
Міжнародний центр правових та історико-політичних досліджень
країн Центрально-Східної Європи

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКІ ВІДНОСИНИ В КОНТЕКСТІ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ І ЕТНОКУЛЬТУРНИХ ПРОЦЕСІВ В ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНІЙ ЄВРОПІ (XX – поч. XXI століття)

ІІІ МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

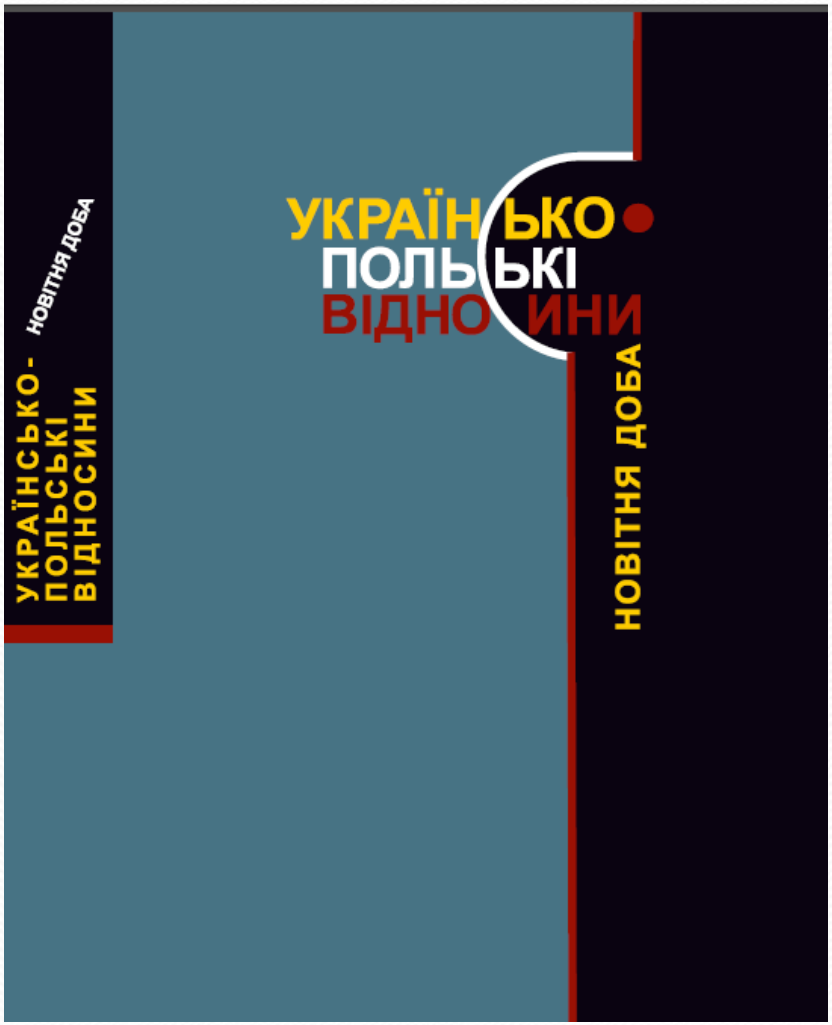
24 травня 2017 р.

Конференція відбуватиметься за адресою:
м. Львів, вул. Козельницька, 4 (5 поверх)

ISSN 2223-120X
УКРАЇНА-
історична спадщина і суспільна свідомість
ПОЛЬЩА
3-4
2010-2011
УКРАЇНА-
ПОЛЬЩА
6
УКРАЇНА-
історична спадщина і суспільна свідомість
ПОЛЬЩА
2
депортації
1944 - 1951

Результати планових теми викладено у колективній узагальнюючій праці «Українсько-польські відносини. Новітня доба» (Львів, 2017). Загальний обсяг підготовлених публікацій – 724,2 друк. арк.

На базі Інституту, зокрема Центру, діє ***школа історичної полоністики***, фундаторами якої стали доктори історичних наук Володимир Чугайов, Ярослав Ісаєвич, Михайло Швагуляк, Леонід Зашкільняк, кандидат історичних наук Володимир Борис та ін.

Традиції школи нині продовжують співробітники Центру, доктори історичних наук Микола Литвин, Андрій Боляновський, кандидати наук Оксана Руда, Христина Чушак, Олег Піх, Любомир Хахула, Тарас Горбачевський

За звітний період Центром підготовлено **14** докторів наук і **14** кандидатів наук, з яких **2** доктори і **2** кандидати працюють в Інституті.

Проблематика Центру двічі обговорювалася на засіданні Бюро Відділення історії, філософії і права НАН України:

Українсько-польське співробітництво в гуманітарній сфері (27 листопада 2014 р.)

Українсько-польські відносини новітньої доби: науковий та суспільний дискурси (25 січня 2018 р.)

За матеріалами аналізу українсько-польсько-російських відносин підготовлено експертно-аналітичні доповідні та історичнихі довідки для Адміністрації Президента України, Верховної ради України, Міністерства закордонних справ України, Посольства України у Варшаві, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, обласних державних адміністрацій та обласних рад. Спільно з народними депутатами України М. Косівим, О. Панькевичем готувалися законопроекти щодо депортованих українців.

Науковці пройшли стажування:

Університет імені Монаша (Мельбурн, 2013)

- Меморіальний музей Голокосту США, Національному архіві США (2016 – 2017)
- Гранд Вишеградської четвірки (2014–2015), Католицький університет імені Папи Івана Павла II у Любліні
- Східна літня школа Варшавського університету (2015), (2017)
- Науковий осередок «Пам’ять і Майбутнє» (Вроцлав, 2017)

Пропагували історичні знання у передачах об'єднання «Історична правда» В. Кіпіані (ZIK), «Машина часу» (5 канал), краєзнавчих передачах Національного радіо Львівського, Івано-Франківського, Волинського, Тернопільського телерадіокомітетів.

Наукова презентація поза Інститутом:

- Експертна Рада Американської ради наукових товариств (ACLS), Міжнародна асоціація гуманітаріїв (Л. Зашкільняк)
- Українсько-польська історична комісія НАН України (М. Литвин, Л. Зашкільняк, А. Боляновський, О. Руда)
- Польська академія наук, іноземний член (М. Литвин, 2015)
- Представництво НАН України в ПАН (М. Литвин)
- Наукове товариство імені Шевченка (М.Р. Литвин, Л. Хахула)
- Експертна комісія з «Освітніх реформ в Європі» (Х. Чушак)

Нагороди:

- Лауреат нагороди Капітули Польсько-Українського Поєднання (Л. Зашкільняк, 2015)
- Державна премія України в галузі науки і техніки (Л. Зашкільняк, 2016)
- Срібний хрест «Австрійського Чорного хреста» (2015) (М. Литвин, 2015)
- Грамота Міністерства освіти і науки України (М. Литвин, 2017)
- Медалі НАН України “За виховання наукової зміни” (М. Литвин, 2013), “За професійні здобутки” (М. Литвин, 2017)

Перспективи:

- У зв'язку з курсом України на вступ до ЄС та НАТО продовжити дослідження східної політики Польщі, реформування соціогуманітарної сфери, передумов та характеру її історичної політики щодо східних сусідів.
- Передбачаючи можливу територіально-адміністративну реформу в Україні актуалізувати історико-регіональні студії щодо вивчення міжетнічних взаємин на пограниччі, функціонування системи влади та управління в окремих регіонах держави.